

«Тәрбие жұмысының теориясы мен әдістемесі»

Дәрістің мазмұны:

№1-дәріс: Тәрбие үдерісі – тұтас педагогикалық үдерістің құрамды бөлігі.

Негізгі ұғымдар: тәрбие, тәрбиенің гуманистік парадигмасы, ақпараттық және білімдік ашық кеңістік, тәрбие үдерісі, тәрбиелік іс-әрекет, тәрбие жұмысы, технологиялық, құзыреттілік, аксиологиялық, тұлғалық-бағдарлық тұлғалар, тәрбиенің бағыты.

Тәрбие – мәдени-тарихи феномен. Тәрбие педагогикалық ғылыдардың категориясы. Тәрбиенің гуманистік парадигмасы. Ақпараттық және білімділік ашық кеңістік құрылымындағы тәрбие. Тәрбие үдерісінің ізгілік және гуманитарлық қағидалары: баланы сөзсіз қабылдау, оған тұрақты жағымды қатынас жасау; тұлғаға құрмет көрсету және әрқайсымысының өзіндік абыройы сезімін қолдау; тұлғаның өзгеге ұқсамау құқығын саналы түсіну және мойындау; ерікті таңдауға құқық беру; баланың тұлғасын емес, оның іс-әрекеттерін, қылықтарын, ісін және т.б. бағалау. Тәрбиені технологиялық, құзыреттілік тұрғыдан қарастыру.

Тәрбие үдерісінің мәні. Тәрбие үдерісінің мақсаты мен міндеттері. Тәрбие үдерісі – өзін-өзі дамытуға, өзін-өзі тәрбиелеуге, өзін-өзі іс-жүзінде көрсетуге бағдарлау мақсатындағы педагог пен баланың өзара әрекеттестігі.

«Тәрбие жұмысы» ұғымы, тәрбиенің көптүрлілігі және жүйелілігі. Қазіргі мектептегі тәрбие жұмысының жүйесі. Тәрбие жұмысының мақсаты, міндеттері және заңдылықтары.

Тәрбие жұмысындағы технологиялық, құзыреттілік, аксиологиялық, тұлғалық-бағдарлық тұғырлар.

Қазіргі заман жағдайында тәрбие жұмысының стратегиялық басымдықтарын анықтау. Тәрбие жұмысының бағыттары, рухани-адамгершілік, еңбек құқықтық, дене, денсаулық сақтау, қазақстандық патриотизм қалыптастыру, азаматтық және толеранттық.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. – М.,2000. –с.89-110.
5. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№ 2-дәріс: Мектеп пен сыныптың тәрбиелік жүйесі.

Негізгі ұғымдар: тәрбиелік жүйе, оңтайлылық, құрылымдық, функционалдылық, интегративтілік, психологиялық ахуал, әлеуметтік-педагогикалық және психологиялық педагогикалық жүйе.

«Тәрбиелік жүйе» ұғымы. Мектептің тәрбиелік жүйесі – мектептің тұтас әлеуметтік-педагогикалық құрылымы және баланың әлеуметтенуі мен дамуының мақсатқа бағытталған факторы. Мектептің тәрбиелік жүйесінің негізгі компоненттерінің мәні, құрылымы, сипаттамасы және олардың өзара әрекеттестігі. Тәрбиелік жүйенің

қағидалары: оңтайлылық, құрылымдылық, функционалдылық, интегративтілік. Тәрбиелік жүйенің құрылу және даму кезеңдері мен әдістемесі, бағалау өлшемдері. Тәрбиелік жүйе – тәрбиенің негізгі компоненттерінің (мақсат, субъектілер, олардың іс-әрекеті, қарым-қатынас, материалдық база) өзара әрекеттестігі үдерісінде туындайтын және ұжымның өмір салты, оның психологиялық климаты сияқты интегративті қасиеттерді меңгерген тұтас әлеуметтік ағза ретінде өзінің негізгі қызметі – тәрбиелеуге қатысты ретке келтірілген әлеуметтік-педагогикалық, психологиялық педагогикалық ашық жүйе.

Сыныптың тәрбиелік жүйесі – мектептік тәрбиелік жүйенің компоненті (жүйе асты). Мектеп пен сыныптың тәрбиелік жүйелерінің өзара байланысы.

Педагогикада жинақталған тәрбиелік жүйелер: И.П. Ивановтың тәрбиелік жүйесі («Жалпы қамқорлық педагогикасы»), А.С. Макаренко, Л.И.Новикова, В.А. Караковский, Н.Е. Щуркованың тәрбиелік жүйелері олардың сипаттамасы, В.А.Сухомлинский бойынша мектептің тәрбиелік жүйесінің ерекшеліктері. Қазақстан мектептеріндегі тәрбиелік жүйе. Отандық ғылымдардың тәрбиелік жүйені анықтауға арналған зерттеулері.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. – М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. – М.,2000. –с.89-110.
5. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№3-дәріс: Қазіргі мектептің тәрбие жұмысы үдерісіндегі педагогикалық қолдау

Негізгі ұғымдар: педагогикалық қолдау, гуманистік парадигма, тұлғаның субъектілігі, ашық ақпараттық кеңістік, білімдік кеңістік, тұлғаның өзіндік үдерістері, өзін-өзі тану, өзін-өзі байқау, өзін-өзі талдау, өзін-өзі болжау, өзін-өзі іс жүзінде көрсету.

Педагогикалық қолдау – педагогтың қазіргі педагогиканың гуманистік парадигмасын көрсететін миссиясы. Педагогикалық қолдаудың мәні – оқушының ішкі күші мен қабілетіне қарауға негізделген тұлғаның субъектілігін қалыптастыру.

Баланың танымдық және шығармашылық іс-әрекетіне қатысуға дайындығын, өзін-өзі дамытуын, өзін іс жүзінде көрсетуі үшін ашық ақпараттық білімдік кеңістік жағдайында педагогикалық қолдау көрсету.

Тұлғаның өзіндік үдерістерін қолдау (өзін-өзі тану, өзін-өзі байқау, өзін-өзі талдау, өзін-өзі болжау, өзін-өзі іс жүзінде көрсету және т.б.) Оқушыларда тұлғалық өзін-өзі жетілдіруге мақсатты бағытталған өзін-өзі рефлексиялау туралы ұғым қалыптастыру.

Педагогикалық қолдау – баланың дамуына көмектесу және оның денсаулық, қатынас, оқыту, өзін-өзі өмірлік анықтауы мәселелерін шешуге бағытталған өзін-өзі дамытуына ықпал ету. Педагогикалық қолдаудың тиімді жағдайлары (тұлғааралық қатынастар атмосферасы, қарым-қатынас стилі, педагогикалық әдеп және т.б.) Тәрбиешінің кәсіби ұстанымын педагогикалық қолдау нормасында бейнелеп көрсету. Қолдаудың тактикасы: «қорғау» тактикасы, «көмектесу» тактикасы, «ықпал ету» тактикасы, «өзара әрекеттесу» тактикасы. Педагогикалық қолдаудың әдістері мен тәсілдері.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. –М.,2000. –с.89-110.
5. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№4-дәріс: Тәрбие технологиясы – тәрбие жұмысындағы кәсіптік шеберліктің элементі

Негізгі ұғымдар: педагогикалық технологиялар, тәрбие технологиясы, теориялық, әдістемелік және технологиялық деңгейлер, жоспарлау, ойын, ұжымдық шығармашылық іс.

«Педагогикалық технология», «тәрбие технологиясы» ұғымдары, ерекшеліктері. Тәрбие жұмысын жүзеге асырудың теориялық, әдістемелік және технологиялық деңгейлері. Тәрбие технологияларының өзіндік белгілері.

Тәрбиелік технологиялар тиімділігінің педагогикалық шарттары. Тәрбие технологияларының жіктемесі: В.П. Беспалько, М.В.Кларин, Ф.А.Мустаева, Л.Е.Никитина, И.П.Подласый, Г.К.Селевко. Тәрбие технологиясының әр алуан саласындағы тәрбие жұмыстарының ерекшеліктері. Мектеп пен сыныптағы тәрбиелік іс-шараларды жоспарлау мен ұйымдастыру технологиясы және оның технологиялық алгоритмі. Ойын технологиясы. Ұжымдық шығармашылық істер технологиясы. А.С.Макаренко, В.А. Караковский, Л.В.Байбородова, Н.Е.Шуркова, Н.Ф.Голованова еңбектеріндегі теориялық ережелер және тәрбие жұмысының әдістемесі.

Халықаралық балалар ынтымақтастығын нығайту және дамыту бойынша жұмыстардағы инновациялық тәрбиелік технологиялар.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. Иванов И.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. –М., 2001
5. Классному руководителю о воспитательной системе класса /Под.ре. Е.А.Степанова. –М.,2000
6. Калюжный А.А., Тажбаева С.Г., Алимбаева А.А. Кл.руководитель. –Алматы, АГУ им.Абая, 2000
7. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. –М.,2000. –с.89-110.
8. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№5-дәріс: Мектепте, сыныпта тәрбиелік жұмыстарын жоспарлау

Негізгі ұғымдар: Жоспарлау, болжау, ұжым, педагогикалық модельдеу, жоспар, құрлым, мазмұн, өзара әрекет.

Тәрбие жұмыстарын жоспарлау – оқушылар тұлғасы мен балалар ұжымын дамытуды болжау үдерісі және сынып пен мектептегі, тәрбие жұмыстарының стратегиясын анықтау. Жоспарлаудың қызметтері. Жоспарлауға қойылатын талаптар және жоспарлаудың түрлері. Педагогикалық моделдеу қағидалары – сынып жетекшісі іс-әрекетінің негізі. Жалпы мектептік тәрбие жұмыстарының жоспары, оның құрлымы мен мазмұны. Сыныпта тәрбие жұмыстарының жоспарлаудың формалары мен әдістері мен тәсілдері. Тәрбие жұмыстарының болашақтағы жоспарын дайындау алгоритімі. Тәрбие жұмыстары жоспарының мазмұны мен құрлымы. Тәрбие жұмысының алуан түрлі формалары мен жоспарлау. Тәрбие жұмыстарын жоспарлау үдерісінде педагогикалық және оқу оқушылар ұжымының өзара әрекеттестігі. Тәрбие жұмыстарының жоспарлауға ата-аналардың қатысуы.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. – Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. Иванов И.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. –М., 2001
5. Классному руководителю о воспитательной системе класса /Под.ре. Е.А.Степанова. –М., 2000
6. Калюжный А.А., Тажбаева С.Г., Алимбаева А.А. Кл.руководитель. – Алматы, АГУ им.Абая, 2000
7. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. –М., 2000. –с.89-110.
8. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№6-дәріс: Сынып жетекшісінің тәрбиелік іс-әрекетінің жүйесі

Негізгі ұғымдар: Нәтижелік, сынып жетекшісі, қызметтері, біліктілік, педагогикалық ұжым, дәстүрлі және дәстүрлі емес формалар, жекеленуді педагогикалық талдау.

Сынып жетекшісінің іс-әрекеті – мектептегі тәрбие үдерісінің нәтижелі шарттарының бірі. Сынып жетекшісінің атқаратын қызметтері сынып жетекшісі және педагогикалық ұжым. Тәрбие үдерісіне қатысушылардың өзара әрекеттестігінің негіздері. Оқушылардың жеке жүргізілетін жұмыстарының әдістемесі және тұлғалық –бағдарлық, тұлғалық іс-әрекеттік, аксиологиялық тұрғылар. Тәрбие жұмысының алуан формаларын ұйымдастыру және жоспарлау. Тәрбие жұмысының дәстүрлі және дәстүрлі емес формаларын ұйымдастыру әдістемесі: Сынып сағаттарын, дайындау, пікірталас, пікірсайыс, дебат, дөңгелек үстел, және т.б. іс-шараларды өткізуге қойылатын талаптар, педагогикалық талдау. Сынып жетекшісінің оқушыларды тәрбиенің жекеленуінің, тұлғаарлық тұрғыларды жүзеге асыруын қамтамасыз ететін, қоғамның кеңестігінде бағдарлану біліктілігін дамытатын қосымша білім алу мен білім бағдарламаларының алуан түрлеріне

катыстырудағы рөлі. Педагогикалық рефлексия-сынып жетекшісінің тәрбие жұмысының қажетті компоненті.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. ИвановИ.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. –М., 2001
5. Классному руководителю о воспитательной системе класса /Под.ре. Е.А.Степанова. –М.,2000
6. Калюжный А.А., Тажбаева С.Г., Алимбаева А.А. Кл.руководитель. –Алматы, АГУ им.Абая, 2000
7. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. –М.,2000. –с.89-110.
8. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№7-дәріс: Оқушылар ұжымын қалыптастырудағы тәрбие жұмысының ерекшеліктері

Негізгі ұғымдар:Оқушылар ұжымы, мақсаты, міндеттері, қағидалары, қалыптастыру, балалар ұжымы, даму, өзін-өзі басқару әдістеме.

Оқушылар ұжымы және оның ерекшеліктері. Тұлғны ұжымда тәрбиелеу: ұжымдық іс-әрекетте және қарым-қатынаста тұлғалық өзін-өзі бекіту, өзін –тұлға және даралық ретінде ашу. Оқушылар ұжымын қалыптастырудағы тәрбие жұмысының мақсаты, міндеттері және қағидалары. Балалар ұжымын педагогикалық басқару. Балалар ұжымын алуан түрлігі: Мектептік сынып, клуптық бірлестік балалар бірлестігі. Балалар ұжымының негізі сипаттамасы. Ұжымының құрылымы. Ұжым аймағы. Ұжымдағы статустар мен рөлдер. Ұжымның даму кезеңдері. Оқушылар ұжымын қалыптастыру және дамыту бойынша сынып жетекшісінің іс-әрекеті –оқушыларды тәрбиелеуші және дамытушы орта және оның мүшелерін қалыптастыру мен өзін-өзі іс-жүзінде көрсететін фактор. Оқушылардың өзін-өзі басқаруы (мақсаты, міндеттері, қызметі, ұйымдастыру формалары және т.б). Оқушылардың өзін-өзі басқаруын құру әдістемесі.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. ИвановИ.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. –М., 2001
5. Классному руководителю о воспитательной системе класса /Под.ре. Е.А.Степанова. –М.,2000

6. Калюжный А.А., Тажбаева С.Г., Алимбаева А.А. Кл.руководитель. –Алматы, АГУ им.Абая, 2000.
7. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. –М.,2000. –с.89-110.
8. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№8 дәріс: Сынып жетекшісінің қиын балалармен жұмыстарының жүйесі

Негізгі ұғымдар: қиын балала, девиантты балалар, проблемалы балалар, қауіпті балалар тобы, диагностика, контактылы өзара әрекет, қолдау мектептен тыс ұйымдар

«Қиын балалар», «девиантты балалар», «проблемалы балалар», «қауіпті балалар тобы» ұғымдарының мәні. Балаларда қиыншылықтар тудыратын көрністердің психологиялық-педагогикалық ерекшеліктері. Жеткіншектер «қиыншылықтарының» жіктемесі. Қиын балалар диагностикасы. Контактілі өзара әрекет әдістемесі. Табысқа жетуді құру әдістемесі. Девиантты мінез-құлықты балалар мен оқушы жастарды психологиялық-педагогикалық қолдауды қамтамасыз ету. Мектептен тыс ұйымдармен (милиция, наркологиялық дәрігерлік мекемелер, орталықтар және т.б.) өзара әрекеттестік. Балалар мен оқушы жастар арасында жағымсыз көрністерді жоюды қамтамасыз етуді қабілетті, балалардың қараусыздығынан алдын-алу жүйесін жетілдіру. Балалар мен оқушы жастар арасында діни экстремизмнің алдын-алу жүйесін жетілдіру.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. ИвановИ.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. –М., 2001
5. Классному руководителю о воспитательной системе класса /Под.ре. Е.А.Степанова. –М.,2000
6. Калюжный А.А., Тажбаева С.Г., Алимбаева А.А. Кл.руководитель. –Алматы, АГУ им.Абая, 2000
7. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. –М.,2000. –с.89-110.
8. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№9 дәріс: Дарынды балалар мен жүргізілетін тәрбие жұмыстарының жүйесі.

Негізгі ұғымдар: «Интеллект», «қабілеттілік», «дарындылық», «талант», қағидалар заңдылықтар, жүйе, педагогикалық ұжым.

«Интеллект», «қабілеттілік», «дарындылық», «талант», ұғымдары. Ұлттың интеллектуалдық әулетін қалыптастырудағы «дарындылық», феномені. Дарындылықтың диагностикасы. Дарынды балалармен жүргізілетін жұмыстардағы педагогикалық іс-әрекеттің қағидалары мен заңдылықтары. Мектеп шеңберінде педагогикалық ұжымның дарынды балалар мен жүргізетін тәрбие жұмыстарының жүйесі. Дарынды балалармен мектептен тыс жүргізілетін тәрбие жұмыстарының жүйесі.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. ИвановИ.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. –М., 2001
5. Классному руководителю о воспитательной системе класса /Под.ре. Е.А.Степанова. –М.,2000
6. Калюжный А.А., Тажбаева С.Г., Алимбаева А.А. Кл.руководитель. –Алматы, АГУ им.Абая, 2000
7. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. –М.,2000. –с.89-110.
8. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№10 дәріс: Оқушылардың денсаулық пен салауатты өмір салтына құндылық қатнасын қалыптастырудағы сынып жетекшісінің іс-әрекеті. «құндылық», «құндылық қатнас», «салауатты өмір салты», ұғымдары.

Негізгі ұғымдар: Құндылық, құндылық қатынас, салауатты өмір салты, салауатты өмір салтына құндылық қатнасы, компонент, салауатты өмір сүру стилі, микро әлеуметтік орта, өзін-өзі дамыту, өзін-өзі тәрбиелеу, мақсаттылық, еңбек режимі, профилактика, кекілжің, демалыс режимі.

«Құндылық», «құндылық қатнас», «салауатты өмір салты», ұғымдары. Денсаулық пен салауатты өмір салтына, құндылық қатнасын қалыптастырудың әлеуметтік экономикалық шарттары. Баланың салауатты өмір салтына негізгі бағыттары. Оқушының салауатты өмір сүру стилінің негізгі компоненттері: аса жүктемесіз оқу режимі, бос уақытының қозғалыс тұрғысынан ұйымдастыру\, жеке басының гигиенасы дағдылы тамақтану, травматизмнің болмауы, салауатты дағдылар, дене белсенділігі. Салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша педагогикалық іс-әрекеттің бағыттары: білім беру үдерісінде балалар мен ересектердің бірлескен іс-әрекеті мен қатнас арқылы қолайлы сыртқы орта жағдайын-микроәлеуметтік ортаны құру. (ізгілікті қатынас, қолайлы психологиялық климат, белсенді шығармашалық жағдай); өзін-өзі тану, рефлексия, мақсаттылық арқылы оқушылардың өзін-өзі дамытуы мен өзін-өзі тәрбиелеуі үшін ішкі жағдайларын (мақсатын, қажеттіліктерін, қабілеттерін) қамтамасыз ету.

Оқушыларда салауатты өмір салтын қалыптастырудың әлеуметтік педагогикалық технологиясы. Еңбек күн тәртібі мен демалысты ұйымдастыру әдістемесі. Ішідікке қарсы үгіт жүргізу және нашарлықтың алдын-алу әдістемесі. Кекілжіңнің алдын-алу және олардың жеңудің психологиялық-педагогикалық әдістемесі.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.

2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. Иванов И.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. –М., 2001
5. Классному руководителю о воспитательной системе класса /Под.ре. Е.А.Степанова. –М.,2000
6. Калюжный А.А., Тажбаева С.Г., Алимбаева А.А. Кл.руководитель. –Алматы, АГУ им.Абая, 2000
7. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. – М.,2000. –с.89-110.
8. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№11 дәріс: Оқушылармен жүргізілетін кәсіптік бағдар беру жұмыстарының әдістемесі.

Негізгі ұғымдар: Кәсіптік бағдар, кәсіптік бағдар беру жұмыстарын, мамандықты таңдау тәрбиелік сипат, кәсіптік бағдар берудің бағыттары, формалары өлшемдері, кәсіптік бағдар берудің тиімділігі, белсенділік әдістемесі.

Кәсіптік бағдар –оқушыларда мамандықты саналы таңдауға ішкі қажеттіліктері мен дайындығын қалыптастыруда мұғалімнің мақсатты бағытталған іс-әрекеті. Кәсіптік бағдар беру жұмыстарының мәнді сипаттамасы (мақсаты, міндеттері, мазмұны). Кәсіптік бағдар беру жұмыстарының тәрбиелік сипаттары. Мектептегі кәсіптік бағдар беру жұмыстарының негізгі бағыттары. Кәсіптік бағдар беру –директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарының, сынып жетекшісінің мектеп психологының, пән мұғалімдерінің бірлескен іс-әрекеті. 12 жылдық мектептегі кәсіптік бағдар беру жұмыстарының ерекшеліктері. Кәсіптік бағдар беру жұмыстарының формалары. Кәсіптік бағдар берудің тиімділік өлшемдері. Оқушылармен жүргізілетін кәсіптік бағдар беру жұмыстарының белсенділік әдістемесі: ойындар, пікірталас, жағдаяттарды талқылау. т.б.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. Иванов И.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. –М., 2001
5. Классному руководителю о воспитательной системе класса /Под.ре. Е.А.Степанова. –М.,2000
6. Калюжный А.А., Тажбаева С.Г., Алимбаева А.А. Кл.руководитель. –Алматы, АГУ им.Абая, 2000
7. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. – М.,2000. –с.89-110.
8. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№12 дәріс: Оқушылардың ата-аналармен педагогикалық әрекеттестік технологиясы.

Негізгі ұғымдар: технология, педагогикалық өзара әрекет, ынтымақтастық, ата-ана, ата-аналар жиналысы, конференция, педагогикалық білім, практикум, дәріс, педагогикалық пікірталас.

Отбасы- сынып оқушыларының тәрбиелеу және дамыту ортасын құраушы. Сынып жетекшісі жұмысында оқушы отбасының педагогикалық үдерісі диагностикасының жүйесі. Мұғалімдер мен ата-аналардың өзара әрекеттестігін мәні мен атқаратын қызметтері. Мектеп пен сыныптың оқушы отбасы мен өзара әрекеттестігі бойынша тәрбие жұмысын ұйымдастыру әдістемесі. Ата-аналарда мектептегі тәрбиелік жұмысқа қатыстыру құқығын жүзеге асыруда оны қолдау мақсатында ынтымақтастық педагогикасын дамытудың тиімді жүйесі. Ата-аналар мен ынтымақтастық формалары. Ата-аналар жиналысы- сынып жетекшісінің ата-аналар мен жұмысының негізгі формасы. Сынып жетекшісінің оқушының отбасының және ата-аналар мен ұйымдастырушылық педагогикалық жұмыстары: педагогикалық білім университеті, конференция, практикум, дәріс, педагогикалық пікірталас, жанұяларға бару, ата-аналар мен хат жазысу. т.б.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. ИвановИ.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. –М., 2001
5. Классному руководителю о воспитательной системе класса /Под.ре. Е.А.Степанова. –М.,2000
6. Калюжный А.А., Тажбаева С.Г., Алимбаева А.А. Кл.руководитель. –Алматы, АГУ им.Абая, 2000
7. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. – М.,2000. –с.89-110.
8. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№13 дәріс: Балалар мен жастардың ынтымақтасуын дамытудағы тәрбие жұмыстары.

Негізгі ұғымдар: Балалар бірлестігі, балалар –жастар ынтымақтасуы, әлеуметтену, субмәдениет, балалар субмәдениеті, шығармашылық бірлестіктер, формальді емес бірлестіктер, педагогикалық қолдау, даму, бос уақыттағы іс-әрекет, клубтық бірлестік.

Балалар бірлестігі –тәрбиелеу мен әлеуметтендіру институты. Балалар бірлестігінің түрлері. «субмәдениет», «балалардың субмәдениеті» ұғымдары. Балалардың шығармашылық бірлестігі, балалардың шығармашылық бірлестіктерінде тәрбие жұмыстарын ұйымдастыру әдістемесі. Балалар мен жастардың формальды емес бірлестігі. Балалардың қоғамдық бірлестіктерінің әртүрлі формаларын құруда балалар мен жастардың ынтымақтасуын дамыту және қолдау. Оқушылардың бос уақытын ұйымдастырудың мақсаты мен міндеттері. Оқушылардың бос уақытындағы іс-әрекет формалары. Оқушылардың бос уақыты мен клубтың бірлестіктер жұмысын ұйымдастыру әдістемесі.

Инновациялық тәрбиелік технологиялар негізінде халықаралық балалар ынтымақтастығын дамыту және нығайту.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. ИвановИ.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. –М., 2001
5. Классному руководителю о воспитательной системе класса /Под.ре. Е.А.Степанова. –М.,2000
6. Калюжный А.А., Тажбаева С.Г., Алимбаева А.А. Кл.руководитель. –Алматы, АГУ им.Абая, 2000
7. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. – М.,2000. –с.89-110.
8. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№14 дәріс: Тәрбие жұмыстарының нәтижесі мен тиімділігінің диагностикасы

Негізгі ұғымдар:диагностика, нәтиже, тиімділік, психологиялық-педагогикалық диагностика, психодиагностикалық мәдениет, диагностика бағдарламасы, диагностика әдістемесі, ұжым диагностикасы, тұлғааралық қатынас.

Тәрбие үдерісі тиімділігінің психологиялық-педагогикалық диагностикасының әдістері. Мұғалімнің психодиагностикалық мәдениеті. Оқушы тұлғасы мен оқушылар ұжымы диагностикасының үлгі ретіндегі бағдарламасы. Оқушылардың тәрбиелік деңгейінің өлшемдері мен көрсеткіштері. Оқушылардың тәрбиелік диагностикасының мазмұны. Оқушы мен сынып ұжымының диагностикасына қойылатын талаптар. Диагностиканың әртүрлі. Әдістері мен әдістемесін пайдаланудың ерекшеліктері. Сынып ұжымының диагностикасы: Санып ұжымының қалыптасу деңгейі мен тұлғааралық қарым-қатынас жағдайын зерттеу. Оқушы мен сынып ұжымының психологиялық-педагогикалық сипаттамасын құрастыру.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. ИвановИ.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. –М., 2001
5. Классному руководителю о воспитательной системе класса /Под.ре. Е.А.Степанова. –М.,2000
6. Калюжный А.А., Тажбаева С.Г., Алимбаева А.А. Кл.руководитель. –Алматы, АГУ им.Абая, 2000

7. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. – М.,2000. –с.89-110.
8. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.

№15 дәріс: Тәрбие үдерісін ғылыми әдістемелік қамтамасыздандыру

Негізгі ұғымдар: өздігінен білім алу, мектептің педагогикалық кеңесі, сынып жетекшісінің семинары, әдістемелік бірлестік, зерттеу, талдап қортындылау, тарату, ендіру, озық педагогикалық тәжірибе, бақылау, оқудан тыс тәрбие жұмысы.

Сынып жетекшісінің өздігінен білім алуы және оның тиімділігінің шарты. Мектептің педагогикалық кеңесі мен сынып жетекшісінің семинарлары. Тәрбие жұмыстар бағытында озық педагогикалық тәжірибені зертеу және жинақтап қортындылау. Тәрбие жұмыстар бағытында озық педагогикалық тәжірибені зерттеу, талдап қорыту және ендіру кезеңдері. Сабақтан тыс тәрбие жұмыстарын бақылау.

Әдебиеттер:

1. Әбенбаев С. Тәрбие теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы. –Алматы: Дарын, 2004ж.
2. Воспитание детей в школе: Новые подходы и технологии /Под.ред.Щурковой Н.Е. –М., 1998г.
3. Воспитательная работа с «проблемными» учащимися. Планирование. Мониторинг развития учащихся. Разработка занятия с педагогами и родителями. –М., Изд.: Учитель, 2007 г.
4. ИвановИ.П. Энциклопедия коллективных творческих дел. –М., 2001
5. Классному руководителю о воспитательной системе класса /Под.ре. Е.А.Степанова. –М.,2000
6. Калюжный А.А., Тажбаева С.Г., Алимбаева А.А. Кл.руководитель. –Алматы, АГУ им.Абая, 2000
7. Рожков М.И., Байбородова Л.В. Организация воспитательного работы в школе. – М.,2000. –с.89-110.
8. Сергеева В.П. Технология деятельности классного руководства воспитательной системе школы. –М., Изд.: Перспектива, 2008г.